

Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen

Nijverdal, 29 oktober 2013 Nr. 13INT02662

De raad van de gemeente Hellendoorn;

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 10 september 2013;

Overwegende dat het gewenst is om regels vast te stellen voor het gebruik en beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen;

Gelet op artikel 24 e.v. van de Wet op de lijkbezorging, de artikelen 149 en 154 van de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht;

B e s l u i t :

I. in te trekken zijn besluit van 11 januari 1994, nr. 93.10612;

II. vast te stellen:

de Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen.

HOOFDSTUK 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. begraafplaats(en): de gemeentelijke begraafplaats(en) aan de Ninaberlaan en de Meester Ponsteenlaan;
- b. graf: de ruimte waarin een lijk wordt begraven;
- c. particulier graf: een graf waarvoor aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot
 - het doen begraven en begraven houden van lijken;
 - het plaatsen en hebben van een gedenkteken op die ruimte;
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;
- d. algemeen graf: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- e. collectief graf: een voorziening op de begraafplaats die is ingericht voor de teraardebestelling van stoffelijke resten. De stoffelijke resten uit graven waarvan het grafrecht afloopt en niet opnieuw wordt verworven, worden overgebracht naar dit collectieve graf;
- f. asbus: een bus ter berging van as van één overledene;
- g. urn: een voorwerp ter berging van één of meerdere asbussen;
- h. particulier urnengraf/urnennis: een ruimte waarvoor aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as.Dit recht wordt verleend voor een periode van maximaal 20 jaar.
- i. strooiveld: een aangewezen plaats waarop as wordt verstrooid;
- j. grafbedekking: gedenkteken of grafbeplanting op een (urnen-)graf;
- k. beheerder: de ambtenaar die belast is met de leiding op de begraafplaats of degene die hem vangt;
- l. rechthebbende: de rechthebbende op een particulier graf/urnengraf/urnennis. De rechthebbende is de persoon die opdracht geeft tot het doen van aangifte van overlijden;
- m. verdiepen: bij het verdiepen van een graf worden alle stoffelijke resten (op alle diepten) uit dat graf verzameld en onder het graf geborgen, in een diepere laag (in de Wet op de lijkbezorging wordt hiervoor de term 'schudden' gehanteerd);
- n. ruimen: het vrijmaken van het graf van stoffelijke resten.

Artikel 2 Uitbreiding particulier graf

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze verordening bepaalde wordt, voor zover van belang, onder "particulier graf" mede verstaan: urnengraf en urnennis.

HOOFDSTUK 2 Openstelling, orde en rust op de begraafplaats

Artikel 3 Openstelling begraafplaats

1. De begraafplaats is voor een ieder dagelijks toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang.
2. Burgemeester en wethouders kunnen nadere regels betreffende de openingstijden stellen. Zij maken deze tijden openbaar bekend.
3. Ter handhaving van de orde en rust op de begraafplaats kunnen de toegangen tijdelijk worden gesloten.

Artikel 4 Ordemaatregelen

1. Het is aan steenhouwers, hoveniers en daarmee gelijk te stellen personen verboden, anders dan met toestemming van burgemeester en wethouders, werkzaamheden voor derden aan grafbedekkingen op de begraafplaats te verrichten.
2. Het is verboden met motorrijtuigen op de begraafplaats te rijden, elders dan op de daartoe aangegeven rijwegen en anders dan voor een begrafenis of voor het vervoeren van materialen.
3. Het is verboden met motorrijtuigen op de begraafplaats te rijden sneller dan 10 km per uur.
4. Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in lid 2.
5. Het is verboden met rijwielen (bijvoorbeeld fietsen) te rijden op de begraafplaats.
6. De begraafplaats is verboden voor honden en andere huisdieren (al dan niet aangelijnd).
7. Bezoekers, personeel van uitvaartondernemingen en personen, die werkzaamheden op de begraafplaats hebben te verrichten, zijn verplicht zich in het belang van de orde, rust en netheid te houden aan de aanwijzingen van de beheerder.
8. Degenen die zich niet aan de in het vorige lid bedoelde aanwijzingen houden, moeten zich op eerste aanzegging van de beheerder van de begraafplaats verwijderen.

Artikel 5 Plechtigheden

1. Dodenherdenkingen, onthullingen van gedenktekens en overige plechtigheden op de begraafplaats moeten vijf dagen tevoren worden gemeld aan de beheerder onder opgave van datum en uur van de plechtigheid en de wijze waarop de plechtigheid zal plaatsvinden.
2. De deelnemers aan de plechtigheid, bedoeld in het eerste lid, moeten zich in het belang van de orde, rust en netheid houden aan de aanwijzingen van de beheerder.

Artikel 6 Opgraven zonder publiek

Het opgraven van lijken en het ruimen van graven is slechts toegestaan indien daarbij geen andere personen aanwezig zijn dan degenen, die met deze werkzaamheden zijn belast.

HOOFDSTUK 3 Voorschriften voor lijkbezorging

Artikel 7 Kennisgeving begraven en asbezorging, openen en sluiten van het graf

1. Degene, die wil doen begraven, as wil doen bijzetten of as wil doen verstrooien, geeft daarvan uiterlijk om 9.00 uur van de werkdag, voorafgaande aan die waarop de begraafing, bijzetting of verstrooiing zal plaatsvinden, schriftelijk kennis aan de beheerder. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag. Indien de burgemeester toestemming heeft gegeven om het lijk binnen 36 uur na het overlijden te begraven, moet de kennisgeving aan de beheerder zo tijdig mogelijk worden gedaan.
2. Het lijk, dan wel het omhulsel en de asbus moeten zijn voorzien van een duurzaam identiteitskenmerk. De gegevens van het kenmerk moeten overeenstemmen met de administratie van de begraafplaats.
3. Het openen van een graf ter begraafing of voor het bezorgen van as en het daarna sluiten van een graf, evenals het bedienen van de hulpmiddelen, mag uitsluitend geschieden door het personeel van de begraafplaats op aanwijzingen en onder toezicht van de beheerder. De nabestaanden kunnen deze werkzaamheden onder toezicht van de beheerder geheel of gedeeltelijk zelf verrichten indien zij hun wens daartoe uiterlijk om 9.00 uur van de voorafgaande werkdag mondeling of schriftelijk aan de beheerder hebben kenbaar gemaakt. Zij dienen bij deze werkzaamheden de aanwijzingen van de beheerder op te volgen. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag.

Artikel 8 Over te leggen stukken

1. Begraafing mag slechts geschieden indien van tevoren het verlof tot begraven of de bezorging van as is overgelegd aan de beheerder.

2. Indien de begraafplaats of de bezorging van as in een particulier graf zal plaatsvinden, dient, indien dit een andere persoon is dan de rechthebbende, een machtiging daartoe aan de beheerder te worden overgelegd, ondertekend door de rechthebbende of, indien deze is overleden, door degene die in de uitvaart voorziet.
3. Begraving of bijzetting in een particulier graf, waarvan de uitgiftetermijn binnen de wettelijke minimum grafrusttermijn afloopt, kan alleen plaatsvinden onder gelijktijdige verlenging van de uitgiftetermijn met een zodanige periode dat de dan resterende uitgiftetermijn ten minste gelijk is aan de wettelijke minimum grafrusttermijn. De verlenging dient te worden aangevraagd door de rechthebbende of, indien deze is overleden, door één van de andere personen, genoemd in artikel 16, tweede lid.
4. De in het vorige lid bedoelde periode van verlenging wordt naar boven toe afgerond op gehele jaren.
5. De beheerder onderzoekt de genoegzaamheid van de overgelegde stukken.

Artikel 9 Tijden van begraven en asbezorging

1. De tijd van begraven en het bezorgen van as is:
 - op werkdagen: om 11.00 uur, 13.00 uur en 15.00 uur.
 - op zaterdagen: om 10.30 uur en 13.00 uur (met uitzondering van algemeen erkende feestdagen. Hierop wordt niet begraven).
2. Bij het door de week begraven heeft men de vrije keuze tussen de tijdstippen (tenzij er uiteraard al een andere uitvaart op de begraafplaats is ingepland). Op zaterdag wordt altijd eerst begraven om 10.30 uur. Pas daarna (dus bij tweede uitvaart op zaterdag) wordt om 13.00 uur begraven.
3. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen van deze tijden afwijken.

HOOFDSTUK 4 Indeling en uitgifte van graven

Artikel 10 Indeling graven en asbezorging

1. Op de begraafplaats kunnen worden uitgegeven: particuliere graven en particuliere urnengraven/-nissen en algemene graven.
2. Op de begraafplaats Ninaberlaan wordt 'twee-diep' begraven.
3. Op de begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan bestaat de mogelijkheid om 'drie-diep' te begraven.
4. Burgemeester en wethouders bepalen bij nader vast te stellen regels hoeveel asbussen met of zonder urnen er kunnen worden bijgezet in de particuliere graven en hoeveel verstrooiingen van as er op of in de particuliere graven kunnen plaatshebben. Zij bepalen tevens de afmetingen en de uitgifteduur van de particuliere graven. De uitgifteduur kan niet korter zijn dan de minimumtermijn vastgesteld in de Wet op de lijkbezorging.
5. Beide begraafplaatsen zijn in hun geheel aangewezen als verstrooiingsplaats. Op beide begraafplaatsen is ook een speciaal strooiveld ingericht.

Artikel 11 Aantal overledenen in algemene graven

In algemene graven kan een door burgemeester en wethouders te bepalen aantal lijken worden begraven.

Artikel 12 Volgorde van uitgifte

1. De particuliere graven worden slechts voor directe begraving en in volgorde van ligging uitgegeven.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een particulier graf toewijzen anders dan voor directe begraving en buiten de volgorde van uitgifte, indien dit om buitengewoon bijzondere redenen gewenst is.

Artikel 13 Categorieën

Burgemeester en wethouders kunnen bij nader vast te stellen regels de algemene en particuliere graven onderverdelen in categorieën. Zij bepalen voor de verschillende categorieën de situering en oppervlakte.

Artikel 14 Termijnen graven

1. Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaats dat toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van dertig jaar of voor onbepaalde tijd het recht op een particulier graf. De termijn begint te lopen op de datum waarop het particuliere graf is uitgegeven.
2. Het in het eerste lid van dit artikel bedoelde recht van dertig jaar kan op aanvraag van de rechthebbende opnieuw worden verworven, telkens met een termijn van tien, dertig of vijftig jaren of voor onbepaalde tijd, mits de aanvraag vóór het verstrijken van de lopende termijn wordt ingediend.
3. Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaats dat toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van tien jaar het recht op een algemeen graf, waarbij de gemeente Hellendoorn zelf rechthebbende is. De termijn begint te lopen op de datum waarop het algemeen graf is uitgegeven.

4. Het in het derde lid van dit artikel bedoelde recht van tien jaar kan niet meer opnieuw worden verworven.
5. De in dit artikel bedoelde rechten kunnen niet langer gelden dan tot het tijdstip, waarop het terrein feitelijk aan zijn bestemming als begraafplaats zal zijn onttrokken.
6. Een recht als in dit artikel bedoeld, kan slechts aan één rechthebbende worden verleend ten behoeve van zichzelf en voor de personen genoemd in artikel 16, eerste lid. Verlening van het recht ten behoeve van een ander is slechts mogelijk indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.

Artikel 15 Termijnen urnengraven en urnennissen

1. Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaats dat toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van vijf, tien of twintig jaar het recht op een urnengraf. De termijn begint te lopen op de datum waarop het urnengraf is uitgegeven.
2. Het in het eerste lid bedoelde recht van vijf of tien jaar kan op aanvraag van de rechthebbende opnieuw worden verworven, telkens met een termijn van vijf of tien jaar, met een maximale termijn tot twintig jaar na bijzetting, mits de aanvraag vóór het verstrijken van de lopende termijn wordt ingediend.
3. De in dit artikel bedoelde rechten kunnen niet langer gelden dan tot het tijdstip, waarop het terrein feitelijk aan zijn bestemming als begraafplaats zal zijn onttrokken.
4. Een recht als in dit artikel bedoeld, kan slechts aan één rechthebbende worden verleend ten behoeve van zichzelf en voor de personen genoemd in artikel 16, eerste lid. Verlening van het recht ten behoeve van een ander is slechts mogelijk indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.

Artikel 16 Overschrijving van verleende rechten

1. Het recht op een particulier graf kan op aanvraag van de rechthebbende worden overgeschreven ten name van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloedverwant of aanverwant tot en met de derde graad. Overschrijving op aanvraag van de rechthebbende ten name van een ander dan vorengenoemde personen is slechts mogelijk, indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.
2. Na het overlijden van de rechthebbende kan het particuliere graf worden overgeschreven op naam van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloed- of aanverwant tot en met de derde graad, mits de aanvraag hiertoe wordt gedaan binnen één jaar na het overlijden van de rechthebbende. Overschrijving ten name van een ander dan de in de vorige zin bedoelde personen is slechts mogelijk, indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.
3. Indien na het overlijden van de rechthebbende de aanvraag tot overschrijving aan burgemeester en wethouders niet wordt gedaan binnen de in het tweede lid gestelde termijn, zijn burgemeester en wethouders bevoegd het recht op het particuliere graf te doen vervallen.
4. Na het verstrijken van de in het tweede lid genoemde termijn van een jaar kunnen burgemeester en wethouders het particuliere graf alsnog op naam stellen van een nieuwe rechthebbende, tenzij dit recht betrekking heeft op een particulier graf dat inmiddels is geruimd.

Artikel 17 Afstand doen van graven

Zonder aanspraak te kunnen maken op enige vergoeding kan de rechthebbende schriftelijk afstand doen ten behoeve van de gemeente van het recht op het particuliere graf. Van de ontvangst van zodanige verklaring doen burgemeester en wethouders schriftelijk mededeling aan de rechthebbende.

Artikel 18 Sluiting van graven

1. Op aanvraag van de rechthebbende kunnen burgemeester en wethouders een graf gesloten verklaren. Gedurende de tijd dat een graf gesloten is, mag daarop geen andere grafbedekking worden geplaatst en mag daarin geen andere begraving plaatshebben of asbus worden bijgezet, dan wel as worden verstrooid dan die van de stoffelijke overschotten van de personen die de rechthebbende in zijn aanvraag met name heeft genoemd.
2. Burgemeester en wethouders bepalen in overleg met de rechthebbende de periode waarvoor de in het eerste lid bedoelde sluiting zal geschieden. Zij stellen de bijzondere voorwaarden vast, waaraan moet zijn voldaan alvorens het graf gesloten wordt verklaard.

HOOFDSTUK 5 Grafbedekkingen

Artikel 19 Vergunningen grafbedekking

1. Voor het hebben van een grafbedekking is de schriftelijke vergunning nodig van burgemeester en wethouders.
2. Over de wijze van aanvragen van de vergunning, de aard en de afmetingen van de grafbedekking en de wijze van aanbrengen kunnen burgemeester en wethouders nadere regels vaststellen.
3. Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen van de door hen vastgestelde nadere regels.
4. Burgemeester en wethouders kunnen vergunning weigeren indien:

- niet voldaan wordt aan de door hen vastgestelde nadere regels;
- de grafbedekking afbreuk doet aan het aanzien van de begraafplaats;
- de duurzaamheid van de materialen onvoldoende is;
- de constructie van de grafbedekking ondeugdelijk is.

5. Op de urnengraven en urnennissen bevinden zich standaard natuurstenen afdekplaten. Op deze afdekplaat kan een, door de gemeente verstrekt herinneringsplaatje (met afmeting 10 bij 15 cm), worden gehecht. Nabestaanden hebben de mogelijkheid hier een persoonlijke herinnering in te laten graven.

Artikel 20 Grafbeplanting

Niet-blijvende beplantingen op een graf, die in een verwaarloosde staat verkeren, kunnen door de beheerder worden verwijderd zonder dat aanspraak kan worden gemaakt op schadevergoeding. Losse bloemen, planten, kransen en dergelijke kunnen, wanneer zij verwelkt zijn, door de beheerder worden verwijderd. Linten, siervazen en dergelijke voorwerpen worden gedurende twee weken na verwijdering ter beschikking gehouden van de rechthebbende, indien deze daartoe tevoren een mondelinge of schriftelijke aanvraag heeft ingediend bij de beheerder.

Artikel 21 Verwijdering grafbedekking

1. De grafbedekking wordt na het verstrijken van de graftermijn in opdracht van burgemeester en wethouders verwijderd.
2. Het voornemen tot verwijdering van de grafbedekking wordt gedurende tenminste een jaar voorafgaande aan het tijdstip waarop de grafbedekking zal worden verwijderd op een op of nabij het te ruimen graf te plaatsen sticker danwel bordje door burgemeester en wethouders bekend gemaakt, tenzij het adres van de rechthebbende bij burgemeester en wethouders bekend is. In dat geval maken zij aan hem uiterlijk een jaar voor het genoemde tijdstip per brief hun voornemen bekend.
3. Op grond van een daartoe door de rechthebbende bij burgemeester en wethouders ingediende aanvraag blijft de grafbedekking na verwijdering nog gedurende twaalf weken ter beschikking van degene aan wie een vergunning als bedoeld in artikel 19 is verleend. De aanvraag kan worden ingediend gedurende de in het tweede lid genoemde termijn.
4. De grafbedekking vervalt aan de gemeente indien:
 - geen aanvraag op grond van het derde lid is ingediend en de termijn waarbinnen deze aanvraag had kunnen worden ingediend is verstreken;
 - de grafbedekking niet binnen twaalf weken nadat deze van het graf is verwijderd, is afgehaald.

Artikel 22 Onderhoud door rechthebbende

1. De rechthebbende is verplicht de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen.
2. Indien hij nalaat de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen, kunnen burgemeester en wethouders de hiervoor in aanmerking komende voorwerpen of zonodig de gehele grafbedekking doen verwijderen. Het verwijderde blijft gedurende twaalf weken ter beschikking van de rechthebbende en vervalt daarna aan de gemeente, zonder dat deze tot enige vergoeding verplicht is.
3. De verwijdering vindt niet plaats dan nadat de rechthebbende behoorlijk per brief is opgeroepen om te worden ingelicht over de toestand van de grafbedekking. De oproeping geschiedt door mededeling op het mededelingenbord op de begraafplaats als het adres van de rechthebbende niet bekend is. Bij het graf wordt een verwijzing naar de mededeling aangebracht.

Artikel 23 Onderhoud door gemeente

In afwijking van artikel 22 kunnen burgemeester en wethouders na opdracht van de rechthebbende voorzien in het schoonhouden en het na verzakking opnieuw stellen van het gedenkteken en in de zorg voor de winterharde beplantingen.

HOOFDSTUK 6 Ruiming van graven, urnengraven en urnennissen

Artikel 24 Ruiming, bezorging van overblijfselen en as

1. Het voornemen van burgemeester en wethouders om een graf te ruimen wordt gedurende tenminste een jaar, voorafgaande aan het tijdstip waarop het graf geruimd zal worden, op een bij het te ruimen graf te plaatsen bordje ter kennis van de belanghebbenden gebracht, tenzij het adres van de rechthebbende op het graf aan hen bekend is. In dat geval maken zij aan hem uiterlijk een jaar voor het genoemde tijdstip per brief hun voornemen bekend.
2. De bij de ruiming van het graf nog aanwezige overblijfselen van lijken worden herbegraven in een collectief graf en de eventuele as wordt verstrooid op een van de daartoe bestemde strooivelden.

3. Nabestaanden van een overledene, die begraven is in een algemeen graf, kunnen gedurende de in het eerste lid bedoelde termijn bij de beheerder een aanvraag indienen om bij ruiming de overblijfselen, indien mogelijk, tegen betaling bijeen te doen brengen voor herbegraving elders.
4. Nabestaanden van een overledene, waarvan een asbus al of niet met een urn is bijgezet in een algemeen graf, kunnen bij de beheerder een aanvraag indienen om deze ter beschikking te houden voor herbegraving of verstrooiing elders.
5. De rechthebbende op een particulier graf kan bij de beheerder een aanvraag indienen om de overblijfselen te doen verzamelen om deze weer in dezelfde grafruimte te doen plaatsen dan wel om deze elders bij te zetten of te doen verstrooien.

HOOFDSTUK 7 Inrichting register

Artikel 25 Voorschriften

1. Burgemeester en wethouders stellen voorschriften vast voor het register van de begraven lijken en bezorgde as.
2. Het register wordt bijgehouden door de beheerder.

HOOFDSTUK 8 Slotbepalingen

Artikel 26 Overgangsbepaling

De rechten en verplichtingen met betrekking tot particuliere graven, die voortvloeien uit of geacht worden te zijn ontstaan uit de ingevolge het bepaalde onder I. van dit besluit ingetrokken verordening, worden geacht ingevolge deze verordening te zijn ontstaan.

Artikel 27 Strafbepaling

1. Overtreding van een bij of krachtens deze verordening gegeven voorschrift of een voorschrift verbonden aan een vergunning of ontheffing wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 3 maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde kan bovendien worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Artikel 28 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Beheersverordening begraafplaatsen gemeente Hellendoorn 2013.

III. dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

De begripsomschrijvingen uit de beheersverordening en de heffingsverordening zijn grotendeels gelijklopend.

Artikel 2, eerste lid

Voor een particulier graf, particulier urnengraf of -nis gelden vrijwel dezelfde rechten en plichten. De woorden 'voor zover van belang' zijn ingevoegd, omdat de bepalingen betreffende het ruimen en wegnemen van een asbus alleen van toepassing zijn op een particulier graf, respectievelijk particulier urnengraf of -nis.

Artikel 3, derde lid

Dit artikellid is geïntroduceerd met het oog op de strafbaarstelling van personen die zich op de begraafplaats bevinden buiten de uren van openstelling voor bezoekers.

Artikel 4

Steenhouwers en hoveniers moeten zich er steeds van bewust zijn dat hun werkzaamheden storend kunnen zijn voor rouwende nabestaanden en tijdens uitvaartplechtigheden. De toestemming om werkzaamheden op de begraafplaats te verrichten moet vlot aan de steenhouders of anderen kunnen worden gegeven. Daarom verdient het aanbeveling dat burgemeester en wethouders het verlenen van die toestemming onder behoud van hun verantwoordelijkheid opdragen aan de beheerder (mandaat). De bevoegdheid van de beheerder om personen weg te sturen als zij zich niet aan zijn aanwijzingen houden en de verbodsbepalingen bieden voldoende mogelijkheden om tegen ongewenste activiteiten op te kunnen treden.

Artikel 5

Met dit artikel wordt beoogd om plechtigheden ordelijk te doen verlopen. Door te eisen dat de mededeling vijf dagen vooraf moet plaatshebben, kan worden voorkomen dat de plechtigheid samenvalt met een begrafenis. Een begrafenis moet volgens de wet uiterlijk op de zesde dag na overlijden geschieden.

Bijeenkomsten, die het karakter van een plechtigheid te buiten gaan, kunnen het karakter hebben van een openbare manifestatie. Hiervan moet vooraf kennisgeving worden gedaan aan de burgemeester volgens de Wet openbare manifestaties (Stb. 1988, 157) en de APV.

Artikel 6

De aard van de werkzaamheden bij het opgraven en ruimen van graven brengt met zich mee dat het bezwaarlijk is om toe te staan dat anderen hierbij aanwezig zijn. De praktijk heeft aangetoond dat er behoefte is aan een wettelijk voorschrift om de toegang hierbij van derden te weren.

Artikel 7, eerste lid

Een schriftelijke kennisgeving is nodig omdat duidelijk vast moet liggen wat voor graf er wordt gevraagd. De as kan volgens de wet worden bijgezet in of op een graf dan wel in een bewaarplaats, meestal een urnennis.

Artikel 7, derde lid

Indien de nabestaanden alle of bepaalde werkzaamheden zelf willen verrichten, zijn niettemin de aanwijzingen en de hulp van het personeel van de begraafplaats nodig, ook om redenen van veiligheid, in het bijzonder bij het openen en sluiten van het graf. De werkzaamheden kunnen door de nabestaanden en het personeel van de begraafplaats samen worden verricht. De nabestaanden kunnen bijvoorbeeld een begin maken. Vervolgens kan het personeel de handelingen verrichten waar ervaring voor nodig is of die van de nabestaanden een te zware lichamelijke inspanning vragen. Het aanbrengen van de grafranden ter stutting van de grond om het geopende graf en het verwijderen van die randen voor het sluiten van het graf zal door het personeel moeten geschieden.

Artikel 8, eerste lid

De wet eist dat er een verlof tot begraven aanwezig is, afgegeven door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Hierbij aansluitend is het gewenst om de beheerder van de begraafplaats een eigen bevoegdheid te geven medewerking aan de lijkbezorging te weigeren, indien niet aan de wettelijke vereisten is voldaan.

Artikel 8, tweede lid

De bezorging van de as omvat zowel het bijzetten als de verstrooiing.

Er mag van worden uitgegaan dat het stoffelijk overschot van de rechthebbende zelf, indien deze is overleden, in het eigen graf mag worden bijgezet.

Artikel 8, derde lid

De wettelijke minimum grafrusttermijn is de termijn dat een lijk volgens de wet ten minste begraven moeten blijven voordat het mag worden geruimd.

Artikel 9, tweede lid

Een bijzonder geval kan zich voordoen als de burgemeester toestemming heeft gegeven om een lijk binnen 36 uur te begraven. Sommige nabestaanden vragen om deze toestemming om godsdienstige redenen. Daarnaast kan spoed geboden zijn in geval van lijkvinding.

Artikel 10, eerste lid

Naast de eigen graven noemt dit artikel de verschillende andere soorten van voorzieningen op de begraafplaats. Met deze voorzieningen wordt tegemoet gekomen aan de behoeften van de nabestaanden die de crematie op enige afstand van huis hebben doen plaatsvinden en graag een identificatiepunt in de omgeving hebben om de overledene dichtbij te kunnen gedenken.

Artikel 10, tweede en derde lid

Op de begraafplaats Ninaberlaan kan per particulier graf twee diep worden begraven. Dat betekent twee lijken boven elkaar. Op de begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan bestaat, mede vanuit cultuurtechnisch oogpunt, de mogelijkheid om per particulier graf drie diep te worden begraven, oftewel drie lijken boven elkaar.

Artikel 12

Een graf zal alleen buiten de volgorde van ligging worden toegewezen als dit niet bezwaarlijk is voor de situatie op de begraafplaats. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan het aanzien van de begraafplaats en de gesteldheid van de bodem.

Artikel 13

Een indeling in categorieën is nodig als burgemeester en wethouders verschillende regels willen vaststellen voor de grafbedekkingen op de graven die liggen op de verschillende delen (categorieën) van de begraafplaats.

Artikel 14 en 15, eerste lid

Deze bepalingen zijn opgenomen omdat sommige rechthebbenden in de veronderstelling verkeren dat de uitgiftetermijn pas begint te lopen op het moment van de eerste begraafing of bijzetting.

Artikel 14 en 15, tweede lid

De Wet op de lijkbezorging bepaalt dat vanaf twee jaar voor het verstrijken van de lopende termijn een nieuwe graftermijn kan worden aangevraagd. Binnen een jaar na het begin van deze periode moeten burgemeester en wethouders volgens het wetsvoorstel de rechthebbende op het graf meedelen dat de graftermijn gaat aflopen, hetzij per brief, hetzij door aanplakking op de begraafplaats tot aan het einde van de periode dat de rechthebbende om het opnieuw verwerven van de termijn van uitgifte kan vragen.

Zie verder de toelichtingen op de artikelen 21, tweede lid en 24, eerste lid. Het is van belang om de rechthebbende mede te delen dat het verwerven van een nieuwe termijn tijdig moet worden aangevraagd.

Artikel 14, derde en vierde lid

Een algemeen graf is bedoeld voor het begraven op kosten van de gemeente. Het opnieuw verwerven van het grafrecht voor dit soort graven is niet mogelijk. Na afloop van de grafrechttermijn bestaat de mogelijkheid om de stoffelijke resten een andere bestemming te geven. Zie verder artikel 24, derde en vierde lid.

Artikel 14, zesde lid, resp. artikel 15, tweede lid

Deze leden stellen buiten twijfel dat bijvoorbeeld ook een stichting rechthebbende kan zijn indien daarvoor gewichtige redenen bestaan (artikel 16, eerste en tweede lid).

Artikel 16, tweede en vierde lid

Het is gewenst dat er na overlijden van een rechthebbende een nieuwe rechthebbende wordt aangewezen die de verantwoordelijkheid voor de grafruimte en de daaraan verbonden kosten op zich neemt. Tot aanwijzing van een nieuwe rechthebbende kunnen alleen de personen bevoegd worden geacht die belang hebben bij het graf.

Dit zijn in de eerste plaats de bloed- en aanverwanten, genoemd in het eerste lid van dit artikel. De ervaring heeft geleerd dat het gewenst is om slechts één persoon als rechthebbende te doen aanwijzen. Deze bepaling stelt de termijn op één jaar. Het vierde lid brengt tot uitdrukking dat de termijn met de nodige soepelheid zal worden gehanteerd.

Artikel 17

Dit artikel is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de rechthebbende afstand van het graf kan doen.

Artikel 19

De vergunningseis geldt voor de grafbedekkingen op alle graven. De grafbedekking zal op punten als vormgeving, constructie en materiaalkeuze aan bepaalde minimumeisen moeten voldoen. Deze eisen kunnen nader worden uitgewerkt in nadere regels van burgemeester en wethouders. De vergunningseis omvat het gedenkteken en de winterharde beplantingen. Zo mag de afmeting van een monument op een volwassenen graf maximaal 1,25 meter hoog, 1 meter breed en 2 meter lang zijn.

Artikel 20

In de dagelijkse praktijk rijzen er nog wel eens moeilijkheden over verwijderde bloemen en eenjarige planten, bijvoorbeeld geraniums, aan kerst- en paasbakjes en aan vader- en moederdagboeketten. Omdat de bloemen en planten eigendom zijn van de rechthebbende op de graven is een waarschuwing vooraf op zijn plaats. Het zou veel te omslachtig zijn de rechthebbende telkens per brief te waarschuwen dat de verwaarloosde planten of verwelkte bloemen zullen worden verwijderd. Het verdient aanbeveling om op het mededelingenbord op de begraafplaats doorlopend algemeen bekend te maken hoe daarmee wordt gehandeld.

Artikel 21, tweede lid

De gemeente Hellendoorn heeft goede ervaringen opgedaan met stickers in een onopvallende kleur. De mededeling dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om de grafbedekking te verwijderen wordt tenminste een jaar van te voren gedaan. De mededeling aan de rechthebbende op een particulier graf dat de grafbedekking zal worden verwijderd kan in veel gevallen gelijktijdig worden gedaan met

de mededelingen dat de graftermijn verstrijkt en een nieuw grafrecht kan worden verworven of dat het graf zal worden geruimd (zie ook artikel 14 en 15, tweede lid en artikel 24, eerste lid).

De grafbedekking kan ook worden verwijderd nadat burgemeester en wethouders het grafrecht vervallen hebben verklaard omdat er na het overlijden van de rechthebbende niet tijdig een nieuwe rechthebbende is aangewezen (artikel 16, derde lid). In dat geval geldt eveneens het vereiste van de voorafgaande mededeling per brief of door het plaatsen van een mededeling bij het graf gedurende minstens een jaar.

Artikel 21, derde lid

De grafbedekking blijft, nadat zij is verwijderd, gedurende twaalf weken ter beschikking van de nabestaanden als daarom tijdig tevoren is verzocht.

Artikel 22

De aard en de afmetingen van de grafbedekkingen op particuliere graven en de termijn van uitgifte van deze graven met de mogelijkheid om een nieuw grafrecht te verwerven, maken dat bij deze grafbedekkingen niet kan worden volstaan met het minimum aan onderhoud door de gemeente. Daarom zijn de rechthebbenden op particuliere graven verplicht de grafbedekking behoorlijk te onderhouden en zo nodig te herstellen.

Artikel 23

Het onderhoud heeft als bedoeling dat de begraafplaats als geheel een verzorgd aanzien heeft. In de meeste gevallen is het voldoende als de gedenktekens tweemaal per jaar worden gereinigd. Op de graven kunnen winterharde beplantingen worden aangebracht, bijvoorbeeld rozen, coniferen en buxushagen. De zorg voor deze blijvende beplantingen kan omvatten het snoeien, het onkruidvrij houden, het verwijderen van onkruid en het aanbrengen van nieuwe planten. Het is mogelijk dat de gemeente (voor rekening van de rechthebbende) het onderhoud verzorgt.

Artikel 24, eerste lid

De mededeling dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om de graven te ruimen wordt gedaan aan de rechthebbenden. Zie verder hetgeen is vermeld in de toelichting op artikel 21, tweede lid.

Artikel 24, derde en vierde lid

Het derde lid opent de mogelijkheid ook bij ruiming van een algemeen graf de stoffelijke overblijfselen c.q. de as een andere bestemming te geven dan die welke genoemd is in het tweede lid. Dat wil zeggen dat de overblijfselen niet worden begraven in het collectieve graf en dat de as niet op het strooiveld wordt verstrooid. Die andere bestemming - zowel voor algemene als particuliere grafruimten - is zo ruim mogelijk omschreven.

Zo kan bijvoorbeeld het eigen graf extra diep worden uitgegraven. De overblijfselen kunnen dan in kleine ruimingskistjes in die extra diepte worden geplaatst (ook wel het schudden van het graf genoemd). De rechthebbende kan dan vervolgens het graf bestemmen voor andere overledenen. Op deze wijze kan het graf gedurende een volgende generatie in dezelfde familie blijven.

Ook is het mogelijk om de overblijfselen opnieuw bij te zetten in een ander graf op dezelfde begraafplaats of deze over te brengen naar een andere begraafplaats.